

Umbrijska sunčanica i druge pjesme (2010)

Ti koji si ušao

*To write as a chisel writes on rock
every phrase you write resounds forever:
Jamie McKendrick: *Ye Who Enter In**

Sunce nije izašlo, prigušeno jastucima izmaglice
Zemlje bez daha koja se tjednima suši, šušti, šara
Po prašini. Nije te čekalo. Zadovoljan nad tuđom
Mrzovoljom prišao si prozoru i ostao zaslijepljen

Plahtama, bjelinom oblaka na tlu, zadnji pramenovi
Već su nestali, nisi ništa vidio. Sada ideš od prozora do
Prozora i brojiš udare dlijeta, odjeci im se gube iza
Osmog ili devetog brijega. U kuhinji Francesco i

Giovanni ispijaju drugu šalicu kave. Prvi se nadlaktio
Nad čvrsto sklopljenom knjigom, kopče su masivne
I pouzdane kao šarke ulaznih vrata. Drugi opet briše
Skicu sa zida, lijevo uho je veće i spuštено, načulio se

Da čuje što se dolje dogodilo. Nije mu to drago, ali
Znamo da neće ništa reći. Spustio je glavu i par puta
Prstima lupno po teškim koricama. Kava ti se hladi,
Jesi li dobro spavao...

Kolovoz

The landscape was always the best part.
Charles Wright

na dolasku uspeo sam se na
pogrešno brdo isti prašnjavi
puteljak izlokan dubokim
brazdama po sredini siva
prašina na poljima žute padine
crni i zeleni šumarci trebate se
vratiti dolje do ceste vidite tamo
gore cesta je uzmicala u oštrim
zavojima uranjala u svjetlost pod
jasnim nagibom gusta kao zvekir
juga kaskada u osam nijansi boje
zemlje kao osam vokala u lavežu
što dopire s obližnjeg brijega
osam puta kružio sam oko Ravenne
Tutte le direzioni dok nisam
pronašao izlaz iz juga prema jugu
osam okomica starom stradom
kroz vokale Toscanne nijemi
San Pietro okrenut leđima
mrmlja ih sebi u bradu dok
podalje od puta bere divlju
cikoriju i široko lišće scarole
Divieto di caccia usporio
sam i polako otpustio papučicu
kasno popodne ulazim u Umbriju
božje lovište kazaljka nisko
na rezervi jedina crvena točka
ispod osam nogu psa bez
lovca osam oktava rasutih od
početka do kraja noći za zrikavce
uporne čuvare njegovih dolina

E 45 Izlaz Umbertite

tek iz drugog pokušaja
uspijevam se izvuci s
autoputa lažni putokazi
za Rimini i kod Cesene
konačno uranjam naglavačke
u južni put flasteri svjetla
spali su da mi otvore koridor
Toscane tu Tevere čas je
potok čas tanki ožiljak
na sivom suncu betonska
ograda dijeli uske trake
i svijta se prema sutonu
koji je već odmakao
daleko ispred tebe niz
njegov se žlijeb slijevaju
plave plohe automobila
u prolazu kao da govore
dolce po zraku pišu bella

Dürerov zec

za početak polja na blagoj padini
ispod istočnih prozora tamno žuta
i siva poput kože strarih rukavica
za vožnju plitke brazde raširenog
dlana koji je još početkom ljeta
za trenutak ispustio volan i posve
zaboravio kamo je trebalo poći
pred svitanje grm lavande i stabla
nara i masline kvrgavih zglobova
podižu se tik iznad tla da ti pokažu
obris zeca kako skače po tragovima
koje je na polegloj travi ostavila
Catarina mantelatta žureći puteljkom
uvijek prema Sieni crni rub njegovih
uspravljenih ušiju ostaje nepomičan
dok se s druge strane brijega
polako pomaljaju raspucane
sjene La Misercordia na ploči suše

* * *

pod mojim prozorom crvrčci
iznova pale svoje motorine
i smjesta ubacuju u najveću
brzinu oblijeću dolinu pored
koje se prema istoku i zapadu
ostvaraju nove druge uvale
na svojim vespama neumorno
bez prestanka tjerani ni od koga
jureći ni na kim samozvani i
neosporni vladari umbrijske
tame uspinju se u velikim
skupinama prema raskrižju
ljeta cijele noći trepere
i žmirkaju njihovi nevidljivi
semafori golemo zeleno svjetlo
skriveno pod mekim dubokim
dlanom koji se prije svakog
jutra otvara kako bi crvenim
i žutim prstima spustio
rampu za prolazak dana

* * *

to je jedino moguće reći
zlatom zlato ima svoj jezik
muca pod mojim prozorima
od samog svitanja oblaže
polja sitnim nečujnim
koracima isprva polako
oprezno zatim u sve širim
nanosima prekriva dolinu
sve do ruba i preko njega
dani dišu zlatni prah
sipi zrakom u nepomičnim
vrtlozima zuji pod mojim
krovom sve do večeri što
uvijek iznova kasni
privezana debelim konopima
za zdenac noći u svakoj
sobi utisnuti pečati zlata

Donji red – sredina

nakon Pieroa

a što je s tim gomilanjem oblaka
na zapadu koliko će puteva kroz
dolinu i gore preko onog sljemena
ne tamo na onoj strani što se ugiba
i nastavlja preko ruba porodne šume
i sjaji pri dnu spektra vapnenca i
blijede cigle koliko će staza voda
u sivim potocima izlokati kapajući
podno La Verne ali upravo su
takvi ostaci jednako nepoželjni
kao i crveni okvir zmaja koji je
u istom mahu tu i svakog će se
trena izgubiti možda u toj noći
tanka crna uzica pretopila se u
podlozi čas tamnoj čas blistavoj
spustio si se na desno koljeno
kao kad u plićaku nagaziš ježinca
sumpor i travnati vodeni pokrov
talože se poput pogrešnog skretanja
jedan pokret i jutro se osipa pršti
nimalo glasno duž okomice
svjetla zatim sjene zatim sve
kraćih puteljaka što se kao crte
od prvog dijagonalno vraćaju
onom petom kružnica je tek
nikom potrebni svjedok koji
ne može utažiti žeđ dovršena
koliko i kaplja sunca u mrlji bunara

Spavači

ako želiš sve vidjeti tu je
ispunjeno do samog ruba
ništa se ne odražava niti
nastavlja svaka stvar
prelama se u svojoj opni
propusne su jedino spone
svjetlucanje prozora na
suncu kasnog popodneva
u intervalima usporenih
i neulovljivih krila onog
istog sokola u nijansi
smeđe i okera baš kao
cigle trijema par stupnjeva
od kosine greda pod krovom
lijevo ili desno njihove
su duboko usječene
bore nečiji potpis
naknadno izbrisan
osušen i nečitljiv
poput trokuta bijele
zastave sa dvije crvene
pruge raskrižje
iznad lijevog koljena
tko će me probuditi
zemlja i njezin krajolik
ostali su isti mučaljivi
osvrni se oko sebe
dišu duboko ujednačeno
kao i bijela i tamna stabla
to nebo pucketa prstima
šušti i trese grmlje prati
nabore naknadno uvijek
bijele tkanine tijelo je
para nečijeg daha koji
nestaje u procjepu
svjetlosti ali ne i sunca
zavaljen na desnom boku
naslonjen na niski zid
zabačene glave
s obje ruke trljaš oči
premda znaš da ih
nikada nećeš otvoriti

Morska bolest

Lako kao kokot kad me sunce budi
sjetim se onda kolovoza '95.
Na brodu od Rijeke, prepunom ljudi
do Splita niz otoke brusili smo pete.
Radio krči, od mora prijete šteta –
nije bilo druge već za šank stati.
Stvorila se gužva, svatko svakom smeta,
al' već nakon prve odlučih ostati.
Nestala si negdje, pamćenje me žulja,
možda si sa prove zurila u plavet,
sve je nakon Zadra tek golema mrlja:
znam da ćeš reći, a gdje ti je pamet.
 Stizale su ture, bio je takav dan,
 a poslije je svatko povraćao sam.

Umbrijska sunčanica

*Putniče, zastani i poslije ti se spomeni,
Zlehude stvari ne događaju se samo meni.
Nadgrobni natpis, XIV. st.*

Na sporednom tihom putu, jedva da je ura tukla,
Našao sam mrtvu zmiju. U njoj nema niti pola
Metra, siva i bijela, kao da je iz zemlje nikla.
Imala je smeđu glavu i par oznaka gdje bi mogla

Dva joj uha biti. Ispisana čisto, možda hoće
Meni nešto reći? Odlazem je ispod bora,
Žurim dalje kao da me netko tjera. Ispred kuće
Neki šušanj, vidim nema ništa od mog odmora.

Kobac velik ščepao je nešto tusto, podno drva
Sad ga čereči. Uzletio zatim sporo, nisam ga uspio
Ničim smesti. U banji mi pored vrata, odred crva

Iz krepanog vrapca plazi. Jesu li to neki znameni,
Ili me Sant' Ubaldo urekao kad sam obilazio Gubbio
Da se uvijek takve stvari događaju, eto, baš meni.

Aretinska fjaka

Krenuli smo iza podneva, sve je bilo bistro
kao dan. Spuštenoga krova u autu od Joepa,
preko Monterchija za Arezzo; tamo su Piero,
Francesco, Pietro, Giorgio i Grgur, onaj papa.

Piero je na deset slika prikazao usnuloga cara,
manovala koji nosi gredu, oteglo mu se mudo.
U toj priči židova za kosu izvlače iz bunara,
odao im tajnu nakon gadnih muka, nije ni čudo.

Francesca po običaju opet nismo našli kod kuće,
ima ploča da Pietro je zapravo imenom del Buta,
Giorgio na kantunu pjace stoji i nikud se ne miče.

U Duomu je Maddalena, izgleda kao moja teta;
oborila pogled, ne usudiš se niti riječ joj reći,
blizu je i Grgur; snervalo ga nešto pa je pošo leći.

Ljeto se vuče

*C'era una volta un re,
no, c'era un pezzo do legno*
Ivan Slamnig, *Pinocchio*

Ljeto se vuče i boravim u kući
Koja nije moja, cijeli je njen kat
Zapao meni, tu sam se došao povući.
Radit ću baš ništa, ni pomaknut lakat.

Na uru odem po ručak, c'era una volta
I onda jedem polako, pa legnem kao drvo.
Poslije ću oprati sude, al' to se ne konta,
More me tmurne misli, jel' jaje il' kokoš prvo.

Vodili nas jutros da obidemo zamak.
Conte je bio plaćeni vojak, strašan kao Hun,
Na njegovom imanju ubiremo tuđi danak.
Biblioteka bila mu mala, oružja zid je pun.

Po obližnjim vilama živjeli kmeti i sluge:
U jednoj sušili meso i točili su prasca,
Kuće za duhan i voće, i moja je uz druge,
Castrabecco ona se zove, škopili tu su jarca.

Na izlazu iz Plinijevog labirinta

Neobična li mjesta, kako god okrenuli,
dok drugi na svoja polja gledaju s brijega
ovdje kuju urote, tako je pisao Machiavelli.
Subota, sajam do benzinske pumpe, čega

sve nema, umbrijski slatkiši i kineske lule,
iz prve sam našao svoje cigarete. U parku
Emanueleov kip, duge sjene Biskupove kule,
dručkiju crkvu podigoše svetom Domeniku,

Madonna je tu puno ljepša od Sorel Agnese.
Dva reda klarisa, dva čuvara od ovoga grada:
Cannoniera, sušare duhana i tiskarske prese,

crno-bijela fasada, štuju i Amanzija i Florida.
Semper semper piše na palači obitelji Vitello,
između Rima i Ravenne leži Città di Castello.

Siromaštvo, sada, ovdje

*l'oro del giorno,
risvegliando l'odore dei rifiuti*
P. P. Pasolini

siromaštvo je pusto, prazno
kaže Bei Dao, kao i pobjeda,
očaj, izdaja, gađenje i povijest,
jer ostaju dodao bih dok na

ulici promatram prozirno bijelu
staricu ona u ruci nosi bijelu
plastičnu posudu u njoj bijele
neupaljene svijeće prolazi kroz

sredinu kolovoza klizi sve bliže
novom početku studenoga samo
mrtvi svi su njezini najbliži prolazi
od mrtvih do mrtvih prigušeno

poput mokrog i umornog
mrmljanja glasova radnika i
brujanja motora u ranom jutru
nakon praznika kao smeće

nošeno vjetrom dugo nakon
večere po praznim parkiralištima
u titranju ulične rasvjete
razrijeđenog svjetla koje će

svakog časa utnuti gasi se
u vreloj noći kolovoza
plamičak bijede siromaštvo
koje buja i guta njegovo

plitko razraslo korijenje
lijepi se za potplate nakuplja
oko ulaza zgrada zgrušava
i zapinje za kotače

automobila usporava
tramvaje zamiče iza
ugla bez žurbe kako
ne bismo zamijetili

šuplji teret praznih
boca balast na biciklu
nestaje i izranja dok se
kroz ljetnu noć cijedi

prigušena škripa kašlja
u susjedstvu dok oblaci
prljavog papira zastiru
tanku pločicu mjeseca